

FRANQUE PAGADO
Concesión Nro. 1585.
TARIFA REDUCIDA
Concesión Nro. 216

COBRE
Central
Argentina
(B. A.)

SEMANARIO LITUANO, FUNDADO en el AÑO 1927
DIRECCION, REDACCION y ADMINISTRACION:
Avenida Boedo 737, Buenos Aires
DIRECCION POSTAL: Casilla de Correo 303, Bs. As.
REDACTOR: Constantino Norkus

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS

"LA VOZ DE LOS LITUANOS EN LA ARGENTINA"

PRENUMERATA: Argentinoje 100 Arg. pezų metams
Urugvajuje 7 Urugvajaus peza
VISUR KITUR 3 Am. dol.
ADRESO pakeitimas veitui. RASTUS ir prenumeratas
siųsti: Casilla de Correo 303, Buenos Aires
ASMENISKAI KREIPTIS:
Avenida Boedo 737, Buenos Aires
SPAUSTUVĖ: c. José Suárez 5694, Buenos Aires
Registro Nacional de la Prop. Intelectual Nro. 596199
EDITOR - LEIDĖJAS: Francisco Ozinskas

Nr. 1104

BUENOS AIRES, KETVIRTADIENIS, LAPKRIČIO 20 D., 1958 METAI — JUEVES 20 de NOVIEMBRE de 1958.

METAI (AÑO) XXX

LIETUVOS GYVYBINIŲ REIKALŲ SVARSTYMAS

(E) — Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto eilinė rudeninė sesija šiomet vyko itin įtemptos tarptautinės padėties akivaizdoje. Tai paskatino VLIKo narius Lietuvos reikalų padėti apsvarstyti itin rūpestingai. Sesija praėjo darnioje, darbingerioje, tautinio susiklausymo nuotaike, 11. X. 58 New Yorke.

Sesiją atidarė VLIKo Prezidiumo p-kas Dr. A. Trimakas. Atsistojimu buvo pagerbti tautiečiai, žuvę už Lietuvos laisvę, ir neseniai mirę popiežius Pijus XII.

Zodžiu ir raštu sveikino eilę žymių asmenų ir institucijų. Iš lietuvių pusės t. k. sveikino Amerikos Lietuvių Taryba, generalinis konsulas J. Budrys (kartu Lietuvos atstovo Vašingtone, J. Kajecko, vardu), ALB tarybos p-kas Šlepetys ir kt. Sesiją pagerbė savo sveikinimais taip pat New Yorke gubernatorius A. Harriman, NY burmistras Wagner, JAV kongreso daugumos lyderis J. McCormack ir mažumos lyderis J. Martin. Resp. kongresmanas Keating, jau ne pirmą kartą pasisakęs už Lietuvos laisvę, pareiškė VLIKo sesijoje, kad jis visada rėmęs Lietuvos laisvinimo darbą ir daug kartų tuo reikalu kalbėjęs kongrese ir valdžios sluoksniuose. Kongresmanas savo kalbą pradėjo ir baigė keliais lietuviškais žodžiais.

VLIKo Prezidiumo ir Vykdomosios Tarybos veiklos pranešimus padarė VLIKo p-kas Dr. A. Trimakas. V. Sidzikauskas kalbėjo apie PET veiklą.

Vakarų Sienu Komisijos veiklos apžvalga davė jos pirmininkas M. Brakas, Rytų Sienu Komisijos ir Lietuvos Atstatymo Komisijos veiklą apžvelgė Dr. A. Trimakas ir J. Audėnas.

Iš VLIKo visų komisijų ypatingo pagyrimo susilaukė „Vakarų komisija“. Komisija pasiėmė uždavinio aiškinti Lietuvos sienas, lietuvių tautos gyventas ar gyvenamas teritorijas vakaruose. Ta darbi komisija kruopščiai nustatė savo darbų planą, surinko apšči literatūros ir kitokios medžiagos plane numatytiems darbams ruošti, surado visą eilę asmenų ir su jais sutarė, kad paruoštų mokslines studijas atskirais klausimais, ir jau yra pirmąjį savo darbą „Mažoji Lietuva“ vardu išspausdinusi.

Antroji — „Rytų komisija“, kurios uždavinys aiškinti Lietuvos sienas rytuose, buvo mažiau laiminga. Nors ir ta komisija yra sudariusi savų darbų planą, surasti bendradarbių jai mažiau sekėsi; tuo tarpu tėra ruošiamas vienas veikalas. Ne kuo galėjo pasigirti ir „Komisija Lietuvos ūkiui studijuoti“. Tos komisijos pirmtakė, „Planavimo komisija“, buvo pasinešusi dar Lietuvoje per vokiečių okupaciją ir tremties metais Vokietijoje sudaryti planą, kaip turėtų būti atkurtas išlaisvintos Lietuvos ūkis. Kai Lietuvos ūkis dabar tiek jau pasikeitė ir niekas nežino, kada Lietuva bus laisva, būtų bergždžias darbas planuoti jos ateitį. Tegalima dabartinis tarybinis Lietuvos ūkis tirti bei jį vertinti. Dėl to VLIKo sesijoje kalbėjusieji siūlė komisijai pagyventi savo veiklą ir stropiai sekti, kaip dabar vystosi okupuotos Lietuvos ūkis.

Dėl lietuvių delegacijos veiklos Pavergtųjų Tautų Organizacijoje vieningai buvo pasisakyta, kad ta organizacija, bendromis pastangomis gindama pavergtųjų reikalą, duoda dažnos progos kelti viešumon ir Lietuvos reikalą. Tai, pritariama ikišiolinei delegacijos veiklai, VLIKo pilnatai skatino ją sėkmingai ir darniai toliau dirbti.

Amerikiečių mokslinio skridimo lėktuvus prie Baltijos jūrų 18. XI. 58 atakavo Sovietų lėktuvai. Amerikiečiai sako, kad ateiptyje, tokie puolimai atveityje, jie galės ginties nuo užpuolikų. Rusai puolė Amerikos lėktuvus ir prie Japonijos jūrų.

Mūsų Veiksniai ir Okupuotos Lietuvos Likimas



KAIRĖJE: — lapkričio 18, 1958, įteikusių Parlamentui savo neatšaukiamą atsistatydymą iš Respublikos viceprezidento ir senato pirmininko pareigų Dr. Alejandro Gomez, grįžusių privatinin gyvenimui, matomas su savo žmona, ponca Celia Cabos. Dėl politinės įtampos geras Dr. Gomez vardas nenukentėjo ir UCRI partija jį vėl priėmė į savo eiles. **DEŠINĖJE:** — Istorinis vaizdas Kongreso aikšteje, Buenos Aires, 16. IX. 58, daug ginčų sukėlusiam 28-tam paragrafui ginti, „laisvojo“ mokslo tikslui.



Argentinos Vice - prezidentas Atsistatydino

Dr. A. Frondizi aplankys JAV prezidentą

Argentinos ambasadorius, Dr. César Barros Hurtado, grįžęs iš Buenos Aires į Vašingtoną, pirminkaudamas 21 Amerikos respublikos komisijos susirinkimui 16. XI. 58 pareiškė, kad Argentinos prezidentas, Dr. Arturo Frondizi, atvyks į Vašingtoną apie sausio 20 d.

Dr. Frondizi, JAV prezidento pakviestas būti jo svečiu, tris dienas praleis Vašingtone. Paskui iki sausio pabaigos Dr. Frondizi lankys kitus JAV miestus. Vasario pirmomis dienomis grįš Argentinos.

Argentinos prekybos delegacija Vengrijoje sudarė sutartį pasikeisti prekėmis ir industrijos gaminiais bei ūkio produktais tarpe šių dviejų šalių, po 50 milijonų dolerių kas met. Argentina daro didesnę apyvartą su Vengrija, negu kuri nors kita Pietų Amerikos šalis.

Susidomėjimas turizmu kongresu

Urugvajaus Parlamento rūmuose, Montevideo, nuo 9 iki 19 gruodžio vyks 21 Amerikos šalių turizmo kongresas.

Tarpe daugelio klausimų, numatomas turizmo paskatinimas į tas šalis, kuriose pigesnis pragyvenimas.

Tvirtinama, kad pezo kursui nukritus, dabar Amerikos turistams yra pigiausias pragyvenimas Argentinoje.

Trys platūs memorandumai prezidentui

Prezidentas Dr. A. Frondizi priėmė tris Argentinios darbininkų sindikatų delegacijas: „62“, „32“ ir „19“.

Visų sindikatų delegacijos įteikė prezidentui plačius memorandumus, saršiję su pragyvenimo reikmeniu pabrangimų ir streikų priežastimis.

Santa Fé provincijos valdžia nustatė algas gimnazijų mokytojams po \$4,000 mėnesiui.

Iki birželio 30 prateistas nuomos įstatymas

Argentinos Kongresas ir Senatas 15. XI. 58 prailgino iki birželio 30, 1959 nuomos įstatymas 2186/9940, Revoliucinės Vyriausybės sprius 1957 metais.

Antroju šio potvarkio punktu patvirtinti 14438 ir 14442 įstatymai, kuriais einant suspenduojamos visos nuomininkų išmetimų bylos, išskiriant tuos atsitikimus, kur nuomininkai visiškai atsisako nuomą mokėti.

Argentinos Valstybiniai Naftos Šaltiniai (YPF) pasiekė rekordines produkcijos Comodoro Rivadavia srity: 8,695 kubinių metrų dienai.

Kultūrinės Laisvės Draugija (Asociación Argentina por la Libertad de la Cultura) pareiškė savo solidarumą su Sovietų rašytoju Borisu Pasternaku. Iškilmingame akte 12. XI. 58 kalbas pasakė Adolfo Lanús, Jorge Luis Borges, Celia de Diego, Adela Grondona ir kiti pažangieji šios šalies intelektualai.

Dr. José María Guido, senatorius iš Río Negro, kaip provizorinis Senato pirmininkas, pirminkauja Senatui, viešon, jam pirminkavusio ir atsistatydinusio šalies viceprezidento Dr. A. Gomez. Dr. Sánchez Viamonte, universiteto profesorius ir buvęs Socialistų Partijos kandidatas į viceprezidentus mano, kad turėtų perversuoti pakanka. Kiti juristai sako, kad reikia daryti naujus rinkimus.

PASPRUKO LAKŪNAS SU SAVO ŽMONA

Čekoslovakijos lakūnas, sėdęs į lėktuvą su savo žmona Pragos Aeroklubo aerodrome 16. XI. 56, pasileido Vakarų linkui. Pabėgėliai nutupė prie Regensburgo ir paprašė Vakarų Vokietijos vyriausybės globos.

Ispanijoje filmuojant „Solomon ir Sheba“ 15. XI. 58 mirė Tyrone Power. Iš Hollywoodo jo vieton dirbti išskrido Yul Brynner.

Vengrijoje ir Rytų Vokietijoje 16. XI. 58 įvyko rinkimai, kuriuos laimėjo valdžia. Tikrumoje, buvo tik vienas (valdiškas) kandidatų sąrašas, už kurį gyventojai turėjo balsuoti.

Katovice „Dziennik Zachodni“ rašo, kad nuo 1955 metų pradžios iš Lietuvos, Ukrainos ir Baltudijos perkeldinta Lenkijon 179,000 žmonių. Vien birželio mėnesį, 1958, iš tų šalių Lenkijon apsigyventi atvyko 21,070 asmenų.

Konfliktas su Respublikos viceprezidentu

Įtemptą šalies padėtį dar labiau suaktyvino viceprezidento Dr. Alejandro Gomez pareiškimas prezidentui Dr. Arturo Frondizi ir vidaus reikalų ministeriui Dr. Alfredo R. Vitolo, būk šalyje yra paruoštas sukilimas esamos vyriausybės nuvertimui.

Radikalų Intransigente Partija ir didžiumos blokas parlamentare viceprezidentui atsistatydinti. Remdamasis gyventojų išrinkimu, Dr. Gomez nesutiko.

Karo ministerijon atėjo pulkininkas Octavio Melitón Quijano Semino, kad paaikinti apie menamą sukilimo ruošimą. Dėl pavėlavimo atvykti jis paliktas Karo Ministerijos arešte.

Nenurimstant aiostoms, 18. XI. 58 Dr. A. Gomez atsistatydino iš viceprezidentu pareigų.

Mėnesiu laiko paskelbtas karo stovis visoj šaly. Suimta keli šimtai asmenų, daugiausia peronistų ir komunistų.

Buenos Aires Rusų Antikomunistų Sąjunga, pirminkauja ma inž. Skorobogač, 6. XI. 58 CAB. Studijų Salėje suruošė priėmimą spaudos atstovams ir sovietinio teroro, vykstančio nuo 7. XI. 1917 parodą. Dalyviams įteikta atsišaukimų ir literatūros.

KARALIŠKAS SKANDALAS JAPONIJOJE

Karališkos Japonijos karūnos paveldėtojas, 25 metų amžiaus princas Akihito, sulaužė 2,600 metų Japonijos istorijos tradicijas, išsikvodamas teisę apsigyventi su paprastu bizerniaus dukra, gražuole Michiko Shoda.

Modernėjanti sluoksniai sutiko, kad Shoda taų sekantia Japonijos karalienė. Tik senoviškų pažiūrų princas Akihito dėdė Chichibu ir teta Takamatsu skandalingai dėl tokio „baisaus dinastijos pažeminimo“.

Graikijos arkivyskupas Makarios atskrido New Yorkan. Jis prašo Jungtinių Tautų Organizacijos paramos Kipro salos atskyrimui nuo Anglijos.

Maskvoje gauti keli tūkstančiai laiškų iš Sovietų piliečių, pasisiūlančių būti pirmuoju „Sputniko“ keleiviu. „Sputnik III“ jau 6 mėnesiai sukasi apie žemę, siųsdamas informacijas Sovietų įstaigoms, — praneša Renter iš Maskvos.

Ženevoje, po devynių posėdžių, Rytai ir Vakarai dar labiau nutolo nuo susitarimo nepulti vieni kitų.

Tragedija Argentinos konsulate

Italas Mainio Cadelli, 30 metų tarnaujantis Argentinos konsulate Romoj, dabar 47 m. amžiaus, 17. XI. 58 tapo nužudytas, jo žmonos.

Nužudytoja, Bruna Stillech de Cadelli, 30 metų amžiaus, nužudžiui vyrą, ten pat pati nusižudė.

Šios tragedijos liūdininku buvo jų vienintelis sūnus, Paolo, 9 metų amžiaus.

Žadamos didelės reformos Argentinoje

Prezidentas Dr. Arturo Frondizi ruošia didelių reformų planą ekonominiame ir visuomeniniame šalies gyvenime. Taipgi numatomas ministerių kabineto pertvarkymas.

Dr. Juan A. Gonzales Calderón, žinomas Argentinos juristas teigia, kad einant reformuotos konstitucijos paragrafu 75, atsistatydinus viceprezidentui, turi būti paskelbti nauji rinkimai, bėgyje 30 dienų.

Požarskis rašo „Tiesoje“, kad vykusios neteisybės jau sovietintoj Lietuvoj yra liaudies prieš Berijos padaras. Prisipažįsta prie neteisėtumų.

Kuršėniškis Norgėla rašo „Tiesoje“, kad dėl Pavėnčių cukraus fabriko leidžiamo nuodingo vandens, Ventos upėje 15 kilometrų ruože išsprogsius žuvis.

Karelijos miškuose tebedirba daug Lietuvos gyventojų vyrų ir moterų. Sąlygos labai žiaurios. Bausmė atlikusieji gali išvykti tik kam nors iš šalies padedant.

Garbingo amžiaus sulaukusiam JUOZUI ŠEŠTOKAIČIUI mirus, jo žmoną Miną Kyzelytę ir sūnus Rikardą, Walterį bei dukrą Lidiją su šeimos giliai užjaučiame. J. Dovidaičiai, G. Pacai, F. Puišai, A. Simučiai, St. Zauka.

Lapkričio 10, 1958, Lanūs mieste mirus, liūdesio valandoje reikiama gilią užuojautą Susivienijimo rėmėjui jo sūnui Rikardui su šeima ir kitiems giminėms. A. Plesterninkas, SLA pirm. ir nariai.

Giliai sujudinti mūsų draugų užuojautomis, JUOZUI ŠEŠTOKAIČIUI mirus, liūdesio valandoje dėkojame visiems mūsų tėvelio laidotuvių dalyviams ir gėlių atsiuntėjams. Rikardas Šeštokas su šeima.

